

Ardealul Juridic

**Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată**

Revista apare numai odată pe lună, conținând însă un număr dublu de pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Insuflul și Autorității 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 55 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Călea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adfje. Telefon 630

Director, Fondator și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decanul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Marta Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Sfetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Dem. Tigoianu
Magistrat

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu G. Ioan
Judecător tribunalul Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat, Avocat din Cluj

C O N T I N U T U L

1. Valoarea procedurală a actelor de *D. Țigolanu*
magistrat
2. Ultime observațiuni la legea de
org. judecătorească de *Titus D. Pana*
Cons. Curtea de Apel
Brașov.
Dem Tig.
3. Un răspuns de
4. Onorar de avocat. Acțiunea. Competența
Art. 14 din legea electorală. Instanța
competentă a judece recursurile în ma-
terie de contestație. Intervent, inter-

mediar, comisionar. Jurisprudențele Trib.
Cluj, Curtea de Apel Oradea și Bucu-
rești cu note de *D. Ștefănescu*
președinte sub. Su-
ceava și al *Kostach*
magistrat

5. Rezumate de jurisprudența stabilite de
Instanțele jud. Ardeal și Curtea de casație
6. Recenzii
7. Informațiuni

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77.000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOȘAN.

Efectuează
avantajos
orice afaceri
bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60.000.000 // Rezerve Lei 50.000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devalize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50.000.000
Fonduri: Lei 20.000.000

Legături directe cu America!

Banca Chrissoveloni

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350.000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devalize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămiță, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună, conținând însă un număr dublu de pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
	Advocați	500 Lei pe 1 an
	Magistrați	400 Lei pe 1 an
	Un număr simplu	50 Lei
	Un număr dublu	55 Lei
	Un număr vechi	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adăie. Telefon 630

Valoarea procedurală a actelor

A căror valoare Probatorie e considerată
„Juris et de Jure“

Chestiunea probelor în justiție, considerată din punct de vedere al oportunității și al eficacității, cât mai ales din punctul de vedere al raportului celor dintâi cu al admisibilității lor, constituie una din problemele cele mai grele, prin subtilitatea pe care o prezintă, și care interesează deopotrivă, dreptul penal preventiv, cât mai ales dreptul penal represiv.

Dacă sub această formă și prismă trebuie privită chestiunea probelor, astfel expusă, în ce privește materia dreptului privat, civil, cu atât mai mult ne va preocupa această chestiune, atunci când problema ce se pune în discuțiune se referă la materia dreptului public, a dreptului penal represiv; și e și natural să fie astfel, pentru că în complexul acestor norme legale se pun în discuțiune probleme interesând nu numai interese individuale ci întreaga ordine publică, manifestată în tot ce privește siguranța și moralitatea socială, și cari toate la un loc, formează angrenajul funcțional atât de complex al societății.

Putem spune însă că, această chestiune a probelor în ce privește justiția represivă, prezintă un interes mai pronunțat, considerată fiind din punctul de vedere al intereselor individului infractor; azi, personalitatea individului delinquent prezintă o mai mare importanță, discuțiunea trebuind să cuprindă problema delinquenței în toată complexitatea ei materială — de fapt — și juridică, centrul de gravitate fiind în totdeauna individul delinquent.

În adevăr, dacă materialmente — din punctul de vedere formal cât și juridic —, poate exista o infracțiune, cu toate acestea nu întotdeauna — și în mod implicit — această existență materială a infracțiunii atrage după sine și culpabilitatea, și deci responsabilitatea delinquentului; și odată cu aceasta și rațiunea necesității de a se aplica sancțiunile legale.

Legile penale — exceptând cele cu caracter preventiv, cari nici nu pot intra în sfera discuțiunilor noastre de față —, vorbind deci numai de acele cu caracter represiv, nu vor avea o aplicabilitate rațională decât considerate fiind, numai în raport cu starea și gradul de pericol imediat și immanent pe care este capabil să-l inspire, la un moment dat, societății, individul delinquent. Ori, această stare de pericolozitate a delinquentului — după terminologia lui Enrico Ferri — nu rezultă și nu se poate stabili, decât numai din examinarea tuturor împrejurărilor și circumstanțelor de natură psihologico-bio-fiziologică a delinquentului; toate acestea considerate fiind, cu celelalte împrejurări de fapt, cari au necesitat comiterea faptului delictuos, ori sau prezentat numai incidental.

Acest examen analitico-sintetic al infracțiunii, determinat de cerințele rațiunii și ale logice, pentru stabilirea raportului de delinvență sau gradului de gravitate pe care o prezintă faptul culpos ori dolos, în ce privește interesele moralei sociale sau ordinei publice, și fapta comisă; și odată cu acestea, și ca o imediată consecință, și culpabilitatea — deci a gradului de pericolozitate al delinquentului —, va trebui să se facă, indiferent, dacă judecătorul se află în fața unui simplu fapt unde e vorba numai de o simplă culpă, sau în fața unui fapt determinat de înlăunțirea unor acte mai complexe, în angre-

najul cărora ființa delinquentului are o parte mai activă.

O infracțiune, oricât de simplă ar fi, existența ei nu poate fi concepută în afara acestui determinism, născut și el din raportul de interdependență dintre individ și mediul ambiant; fizic sau social. Așa fiind, o culpă cât de ușoară ar fi — omisivă sau activă — implică afectarea, într'o măsură oarecare, a voinței individului delincent considerată ca putere motrice pentru imprimarea faptei comise și a direcției pe care a trebuit s'o urmeze.

Cu atât mai mult acest examen va fi mai necesar atunci când ne vom afla în fața unor fapte delictuoase, pentru că acestea interesând mai profund personalitatea delinquentului prin elementele ei raționale, afective și deliberative sau intelectuale, voința lui ca ultim exponent a acestora, determină natura, caracterul juridic și deci și social al infracțiunii; și odată cu aceasta gravitatea faptei comise, precum și culpabilitatea și responsabilitatea delinquentului, în raport cu interesele personale ale celui lezat prin fapta lui ilegală și anti socială, și în raport și cu normele de drept pe care le-a nesocotit, le-a violat, punând prin aceasta în primejdie ordinea publică și moralitatea socială.

Acestea fiind postulatele cari i se impun judecătorului în opera lui de asanarea morală a individului, cât și aceia de apărare a ordinii publice, activitatea lui nu va fi încoronată cu succes, atâta timp cât nu va căuta ca — precizând caracterul preventiv și represiv pe care îl prezintă dreptul penal — să armonizeze printr'o coordonare rațională, logică dar legală, acțiunea și scopul lor; una referindu-se la prevenirea infracțiunii, iar cea de a doua ocupându-se cu amendarea delinquentului și apărarea societății atunci când amendarea nu va reuși s'o obțină ca rezultat eficace a rațiunii ei de a fi. Cu toate acestea, rămâne necontestat, că ambele acțiuni au același rol final, apărarea socială.

Dacă din punct de vedere preventiv legile penale caută să fixeze — prin descoperirea lor — faptele imputabile, infracțiunile sub denumirea lor de crime delictive sau contravențiuni, rolul lor și întreaga activitate exercitată de către societate în limitele normelor pe cari le cuprind, nu se mărginește decât numai la stabilirea elementelor materiale ale infracțiunii, în afară de orice considerațiune de ordin intim delinquentului.

Acest raport de coordonare, nu-l poate face decât numai instanța de judecată, singura care are această posibilitate; iar prin activitatea ei, legile de drept represiv trăesc și se impun ca forțe vii; ies din făgașul inert și lipsit de expresivitate, caracterul unor norme amorfe și inadapabile vieții sociale.

E drept că legile penale cu caracter preventiv, precizate în norme procedurale — vezi art. 152 al. II. Pr. P. Rom; art. 55 L. J. O.; art. 81 al. II. C. Silvic; art. 26 din legea pentru reprimarea și înfrânarea speculei ilicite, etc. pentru a nu le cita decât numai pe acestea, principiul susținut, fiind același, și intangibil, specifică: dovezile — procesele verbale dresate de către agenții sau organele în drept cari au instrumentat în cauză — fac dovada deplină în justiție despre cele ce conțin, până la declararea lor în falș.

Făcând abstracție, că această procedură a înscrierii în falș în contra unui act juridic, prevăzută și reglementată de art. 450 și următorii Pr. P. Rom. nu e cunoscută în sistemul legislației penale din toată țara; dar a se admite fără nici o discuțiune această instituțiune juridică, ar însemna, ca legile penale preventive să impieteze asupra rolului și întregii activități, pe care îl au și o desfășoară legile cu caracter represiv. O atare situațiune ar aduce un prejudiciu pronunțat — în ce privește administrarea justiției penale — atât societății, cât mai ales individului delincent. Că societatea ar fi prejudicată, aceasta s'ar datora sdruncinării auto ităței ei preconizată și susținută de legile penale și instituțiunile create în virtutea lor; cât privește delincentul, pe lângă nesocotirea dreptului său de apărare, care astfel ar fi complet eludat, ar fi pus în situația de a suporta rigorile unei legi pe care el nu a violat-o; sau dacă a făcut aceasta, fapta care i se impută nu prezintă gravitatea stabilită de textul legii.

Această distincțiune dintre legea penală preventivă și dreptul penal represiv, va trebui să facă obiectul preocupărilor instanțelor de judecată, atunci chiar când atari procese verbale sunt dresate în condițiunile prevăzute de art. 152 Pr. P. Rom. sau art. 55 L. J. O. cu alte cuvinte, chiar și atunci când instrumentarea s'a făcut de către magistrați, ca ofițeri ai poliției judiciare.

În majoritatea absolută a cazurilor, ace-

ste acte de constatare nu se referă decât la stabilirea elementului, sau elementelor de natură materială ale infracțiunii: elementele de execuție în toată succesiunea lor cronologică, succesiune coordonată de momentele fiecărui act săvârșit sau încercat numai.

Cu toate acestea, prea arare ori, și aproape nici odată, organele cari instrumentează — agenți sau ofițeri de poliție judiciară — nu pot preciza adevăratul caracter juridic, considerat din punctul de vedere al influenței sau consecințelor pe care le-ar avea, al actelor de execuție și care interesează în special dreptul penal, privit mai ales sub raportul represiv.

Pe de altă parte trebuie să se știe, că atât timp cât dreptul penal privește ca obiect principal al preocupărilor sale pe delincent, individul deci —, delictul trebuie considerat din punctul de vedere al genezei lui, pentru că numai astfel se poate constata ființa delincentului din punct de vedere bio-fizico-psihologic, adică: conceperea infracțiunii, determinarea voinței de a o executa după ce a deliberat asupra ei, și a mijloacelor de utilizat; apoi mobilul și motivul sau motivele infracțiunii. După aceste elemente vin și celelalte care interesează obiectul infracțiunii: societatea sau individul lezat, prin dauna pe care o determină sau prin temibilitatea pe care o imprimă faptul delictual. Numai sub acest dublu aspect se poate stabili, dacă faptul săvârșit poate prezenta caracterul unei delincente din punct de vedere juridic, pentru că de multe ori sunt fapte, cari în aparență îmbracă și prezintă toate caracterele unor fapte delictuale, fără ca din punctul de vedere al dreptului represiv să fie considerate ca atare.

Că deci, ori de câte ori va fi cazul când instanța de judecată să fie investită cu judecarea unei acțiuni penale în urma și în virtutea unui astfel de act, — proces verbal a cărui putere de dovadă este *juris et de jure* — înainte de a proceda la judecarea cauzei, și pentru a preciza elementele cari duc la stabilirea momentului și cauzelor genezice ale faptului delictuos, va trebui să întrebuițeze toate mijloacele procedurale legale, orice mijloc de dovadă, fără însă ca prin aceasta să impieteze cu ceva asupra fondului material, stabilit în ce privește constatarea acestui fapt, constatare făcută și evidențiată prin astfel de acte.

Am spus că instanța de judecată trebuie să facă această anatomie a infracțiunii, și caut să mă explic: să iau cazul cel mai simplu care se poate prezenta, și anume cazul flagrantului delict silvic. Ei bine, în acest caz și fără ca delincentul să atace în fals, procesul verbal dresat în cauză, va putea el invoca motivul care l'a determinat să taie arborele din pădure, că locul unde a săvârșit acest fapt era defalcat pentru defrișare; și aceasta în scopul de a și atenua culpabilitatea sa? De sigur că da! Va invoca probe în dovedirea acestor alegațiuni ale sale, probe cari prin natura lor sunt susceptibile să dărâme toate constatările făcute de către agentul silvic, iar consecința administrării lor ar duce, la scoaterea infracțiunii din domeniul represiv al legiului silvice și transpunerea ei sub imperiul represiv al unei alte legiului, și anume aceia a dreptului represiv comun. Că prin aceasta s'ar crea delincentului, poate, o situațiune juridică mai grea, aceasta nu interesează instanța de judecată; ea este chemată ca prin aplicarea justă și echitabilă a normelor dreptului represiv, să garanteze siguranța armoniei sociale și ordinii publice, dublată de interesul amendării individului delincent.

În acest mod, instanța de judecată va putea eși din făgașul strimt al dispozițiunilor art. 81 C. Silv. și din complexitatea de probe pe care le va administra și examina, interesele societății și a individului vor fi mai cu multă pe-spicacitate apărate, iar sancțiunile cari vor urma, prin echitatea lor, vor fi mult mai exemplare. Pe lângă toate acestea, dreptul penal — represiv sau prevenitiv —, dar și într'un caz și în celălalt interesând ordinea publică sub toate aspectele, trebuie să fie un principiu viabil, adaptabil împrejurărilor de drept și de fapt pe cari le poate impune ca forțe vii, complexe cerințe sociale.

S'ar putea susține, că atât timp cât legiuitorul a stabilit o normă procedurală atunci când a fost vorba să sancționeze unele fapte delictuale, odată cu acestea a stabilit — în trăsături generale — și elementele lor componente, pentru a face ca aceste fapte, prin materialitatea lor delictuale, să fie considerate astfel și din punctul de vedere legal, fără să se fixeze asupra celorlalte elemente cari sunt în strânsă legătură cu subiectivismul delincentului. Judecătorul însă va trebui, ca în todeauna să aibă în considerațiune

acest element principal care formează genetica delictului; și nu-i va fi nici odată ertat de a privi fapta separat de subiectul ei activ.

Opera socială, privită din punctul de vedere juridic și etico-moral, pe care o va dezvolta judecătorul, va fi lipsită de orice valoare, dacă nu va căuta să îmbrățișeze chestiunea în întregul ei inseparabil: faptul și subiectul activ genetic. Numai din colaborarea acestor două elemente, considerate ca entități din punct de vedere juridic, va reuși să stabilească valoarea faptei comisă în raport cu gravitatea pe care o prezintă din punct de vedere legal și etic, și odată cu aceasta se va fixa și gradul de pericolositate al subiectului activ, precum și sancțiunea legală ce urmează a se aplica. În felul acesta scopul, rațiunea de a fi al dreptului penal represiv, se va accentua tot mai mult și se va face tot mai evidentă.

Și pentru ca să nu mă depărtez dela discuțiunea mea referitoare la admisibilitatea dovezilor, în complectarea, sau chiar peste cele ce cuprinde un proces verbal a cărei dovadă e *juris et de jure*, și pentru a arăta și mai mult rațiunea acestei admisibilități, voi căuta să evidențiez utilitatea nu numai din punctul de vedere al stabilirii elementelor de drept ale faptului incriminat, cât mai ales pentru a stabili însăși valoarea juridică a acestora, cu întreaga lor afinitate de determinism și subordonare.

Astfel, dacă în urma dovezilor administrate de către instanța de judecată, peste cele cuprinse în procesul verbal de flagrant delict silvic, se va ajunge la stabilirea existenței delictului de furt simplu, cu toate că delinquentului i s'ar crea prin aceasta o situațiune juridică mai gravă, totuși; examinându-se de astă dată — pe lângă elementele constitutive legale ale faptului în corelativitate cu circumstanțele obiective ale delictului, și subiective simptomatice ale delinquentului — situația din urmă va fi mult ameliorată; se va putea ajunge chiar și la achitarea sau absolvirea lui. Pentru că nu întotdeauna, circumstanțele cari însoțesc sau determină chiar existența delictului, trebuie să ducă numai, la stabilirea unor factori, al căror efect legal să se mărginească doar la agravarea sau atenuearea sancțiunilor ce vor încorona faptul delictuos.

Dar admisibilitatea unor astfel de dovezi în circumstanțele de fapt și de drept specifi-

cate mai sus, cred că este necesară chiar și atunci, când faptul incriminat nu este din caracteristica legală, precizată de legea care l'a creat ca atare. Astfel ar fi cazul unui delict la legea pentru încurajarea și protecțiunea sericiculturii: faptul material al tăerii duzilor există, iar procesul verbal dresat în cauză stabilește precis fapta; nu face însă nici o precizie în ce privește circumstanțele, cari au dus la comiterea acestui fapt, care ar fi: putrezirea, uscarea, curățirea pomilor de ramurile uscate, etc. tot atât de împrejurări de natură a demonstra valoarea juridică, legală, a faptului delictuos. Delinquentul nu va uza de procedura înscrierii în fals în contra procesului verbal care s'a dresat în contra-i; și nu o va face, pentru că nici nu cunoaște o astfel de procedură. Cum se va apăra? Ne uzând de această cale, instanța de judecată, în conformitate cu dispozițiunile art. 12 din sus menționata lege, va condamna.

Prezentându-se cazul specificat mai sus, întrebarea pe care va trebui să o punem va fi: violatu — s'a prin acest fapt vre-o dispozițiune legală? și când zicem aceasta, trebuie să luăm în considerație spiritul de care a fost condus legiuitorul, când a fixat aceste prohibițiuni și odată cu aceasta, însăși economia legii în tot complexul ei. De sigur vor fi circumstanțe cari nu se vor putea stabili, decât numai prin administrarea altor dovezi și pe cari instanța la va admite — de astă dată — numai în complectarea procesului verbal dresat. Admisibilitatea acestor supra dovezi este necesară chiar în cazul delictelor formale, cari sunt perfectate juridicește prin chiar faptul comis, fără a mai fi necesar să se dovedească urmările și consecințele anti-juridice pe cari le produc sau sunt capabile să le producă:

Cu toate acestea, și pentru că o astfel de caracterizare a faptelor delictuale este determinată de doctrină numai, instanța de judecată va considera problema în întregul ei, cuprinzând faptul și individul delinquent în preocupările ei de amendare și apărare. Pe deapsa are o dublă rațiune: privită din punctul de vedere al amendării, ea este moralizatoare atât pentru individ cât și pentru societate, este exemplară și prin aceeaș preventivă, prin suferința pe care o inflige aceleia care violează dispozițiunile legii. Instanța de judecată nu va păși nici odată la aceasta ultimă etapă a activității juridico-sociale și

etică pe care o desfășoară, fără a stabili dacă fapta, considerată fiind sub toate aspectele ei, prezintă toate elementele legale pentru ca să atragă după dânsa aceste sancțiuni.

Concomitent cu această discuțiune, și pentru ca fondul problemei să fie și mai bine evidențiat, va trebui să fixez întinderea sferei noțiunii juridice de „a instrumenta” concepută în sensul legii penale.

Din cuprinsul textului art. 46 Pr. P. Rom. ofișerii de poliție judiciară specificați de art. 14 Pr. P. Rom. în scopul și condițiunile prevăzute de lege — se sesiași fiind direct sau indirect — vor face toate cercetările pentru a descoperi faptele delictuoase ori culpoase din circumscripția lor, din punctul de vedere al naturei lor și al cicumstanțelor în cari s'au comis:

Prin urmare, fără a se lua alte măsuri în vedere adunării probelor, fără a se administra cu tot temeiul aceste probe; și fără a se face vre-un act de dispozițiune în ce privește strângerea și păstrarea acestor probe — afară de cazul specificat de art. 47 Pr. P. Rom. la redactarea actelor pe cari le vor face, nu se vor mărgini decât numai, la relatarea materială a diferitelor momente ce compun infracțiunea comisă. Toate acestea se vor înfăptui numai în scopul de a se aduce la îndeplinire dispozițiunile art. 28 Pr. P. Rom.

Aceste norme procedurale, de altfel, sunt a se respecta și în materia infracțiunilor prevăzute de legi speciale, unde actele astfel dresate, în condițiunile acolo specificate, au putere de dovadă juris et de jure. Caracterul lor juridic — în fond — nu este și nu poate fi decât acela, de a sesisa instanța de judecată, și care procedând la desbaterea cauzei, va trebui să procedeze la verificarea lor și cu această ocaziune va constata oportunitatea și utilitatea lor juridică din punctul de vedere al dreptului penal preventiv și represiv.

Cu totul altfel se va prezenta ipoteza în care, la actul dresat a participat unul din ofișerii de poliție judiciară prevăzuși de art. 152 Pr. P. Rom. sau de art. 52 din l. j. o. Aceștia, pentru a preciza existența infracțiunii — atât în ce privește materialitatea ei acte materiale de execuție, de preparație, etc. — se vor putea fixa și asupra gravității pe care o prezintă infracțiunea din punct de vedere formal și juridic, determinând astfel natura ei, gradul de pericolositate a delinquentului, precum și sancțiunile legale, ce vor ur-

ma să se aplice. Acțiunea publică, reflex al violării ordinii publice, prejudiciate prin acest fapt, va fi pusă în mișcare: nu se va putea termina însă, decât în urma intervenției celor două acte de autoritate judecătorească: condamnarea, achitarea sau absolvirea delinquentului.

Dar și în acest caz, când activitatea organelor de poliție judiciară — minister public, judecător de instrucție sau judecător de ocol — se va încheia în actele pe care le vor dresa, aceste acte vor avea un caracter preliminar față de activitatea, de o importanță capitală, a instanței de judecată, singura care va analiza infracțiunea în toată sfera ei.

Atât timp cât reflexul acestei stări de determinism, se poate constata și trebuie să se constate, nu numai la infracțiunile grave, complexe, dar și la cele mai puțin importante — cum ar fi contravențiunile chiar — stabilirea sau precizarea elementelor psico-patologice sociale sau simptomatice delinquentului, formează o condițiune esențială pentru gradarea pedepsei, fără de care nu se poate aplica principiul, care guvernează individualizarea pedepsei, principiu care formează punctul cardinal în știința penologiei moderne.

Dacă această discuțiune poate avea loc, atunci când e vorba de acte dresate de către organe investite cu atribuțiuni de a instrumenta, cu atât mai mult aceasta se impune atunci când organele în drept, nu fac de cât să constate existența materială a faptului delictuos. Dar dela existența astfel constatată a unui atare fapt și până la caracterizarea lui ca fapt penal — considerat fiind din punctul de vedere al elementelor de drept — mai există o întreagă gamă de împrejurări și cicumstanțe, cari trebuie să fie stabilite, pentru a se ajunge la stabilirea acestui caracter penal.

Nimeni nu se îndoiește de veracitatea celor cuprinse în procesul verbal dresat de către șeful poliției, prin care se constată că în cârciuma X s'au aflat într'o zi de sărbătoare legală, mai multe persoane. Existența materială a acestui fapt, nu implică numai decât și existența caracterului penal al faptei, întru cât prin nimic nu s'a stabilit corelația dintre această faptă și prohibiția legii: astfel, dacă acel comerciant nu are salariați, sau persoanele ce se aflau în cârciumă erau din familia lui, etc. iată atâtea împrejurări cari sunt de natură a șterge caracterul



penal al acestei fapte, pentru că nu prezintă nici caracter delictual, călcarea unei prohibițiuni legale, violarea unei legi.

Luând deci în considerațiune problema, în întregul ei complex, și privind-o și din punctul de vedere al pregătirii organelor, învestite cu această atribuțiune de a constata existența faptelor delictuoase și dresarea actelor în cauză, acte, cari prezintă o importanță juridică foarte accentuată, necesitatea admisibilității administrării probatorilor, peste și în contra actelor a căror putere de dovadă este considerată de legiuitor „*juris et de jure*”, este absolut necesară și impus de necesitatea, ca bunul mers al justiției repressive să nu fie periclitat și ordinea publică prejudiciată.

*Dlui Tigoianu
Magistrat*

Ultime observațiuni cu privire la legea pentru organizarea judecătorească

În două articole precedente publicate în această revistă (Nr. 6/929) precum și în revista juridică Dreptatea din Brașov (Nr. 6/928) susțineam că legea organizării judecătorești, nu garantează cătuși de puțin principiul, după care selecțiunea corpului judecătorec să fie în afară influenței sau favoritismului politicianilor, înlăturându-se tot ceea ce ar putea apăsa independența și conștiința magistratului, apărându-l în același timp și de arbitrar.

Legea de organizare, are nevoie de un simplu remediu care după umila mea părere ar consta din următoarele:

a) Avansarea magistraților să se facă după tabloul de vechime în grad, cu excluderea motivată a celui ce venind la rând nu merită înaintarea.

Cu aceasta ar înceta nedreptatea care se face magistraților puși să împartă dreptatea, și influența nefastă ce se face în sufletul și judecata lor, văzând în tot decursul carierei, cum sunt loviți cu nedreptate și pe alții favorizați de zei, ajungând la înălțimi, unde în cele mai multe cazuri i au adus nu calitățile, cari să îi fi distins de cei rămași în urmă.

Căci întrebându-ne în mod sincer, nu vedem cari sunt atribuțiunile deosebite, pe cari în ordine juridică, le face Președintele instanței, față de ceilalți magistrați.

Un judecător de Tribunal, sau un Consilier de Curte mai vechi în grad, prezidează ca și Președintele instanței completele, de judecată. Și atunci pentru ce la Președinția efectivă — unde nu se cer de cât unele calități de administrator și acele foarte reduse — să nu fie înaintat cel mai vechi? S-ar putea vorbi de distincțiune, de și criteriul de alegere ascunde mai totdeauna arbitrarul, nepotismul sau protecțiunea politică, când votul Președintelui în desbateri ar însemna mai mult de cât, votul unui judecător,

analog ca la anumite consilii de administrație, unde în caz de paritate votul Președintelui preponderează, dar în distribuirea justiției legea nicăeri nu îi recunoaște un asemenea drept.

Și pentru a satisface și pe acei ce țin la distincțiune putem adăuga, că s'ar putea introduce pentru înaintarea de la o instanță la alta un examen de lucrări practice, în acelaș senz cum se face în armată pentru numirea la comandă de regiment și înaintarea la general, iar avansarea să fie făcută după tabloul de ordine al celor reușiți.

Odată introduse aceste sisteme de avansare, nu ar mai avea nici o importanță faptul dacă Consiliul superior al magistraturei, ar fi sau nu prezidat de Ministru și înlaturate temerile acelora, asupra influenței sale.

b) La vacanțe să se prefere cel ce dorește transferarea, înaintea celui cu dreptul la înaintare, bine înțeles transferare motivată pe interese familiare, cercetate și găsite întemeiate, sau pe cauză de boală. Sunt magistrați cari trăesc toată viața în provincii depărtate, pe când alții, privilegiați, de la intrarea în magistratură până la Inalta Curte, nu au părăsit Capitala.

c) Inspectorul judecătorec să fie delegat sau tras la sorți de Curțile de Apel și de Inalta Curte și numai pe timp de un an.

Magistratura fiind o putere separată în stat și nedepinzind de puterea executivă, controlul membrilor ei urmează să se facă tot de către delegații acestei puteri. Cu acest sistem, Ministrul nu ar mai avea nici o influență asupra magistraților, iar magistratul în cursul carierei sale, va fi văzut și apreciat de mai mulți inspectori toți independenți și lipsit de părerea preconcepută poate, a unuia singur.

d) Membrii parchetului să nu poată fi transferați sau înlocuiți pe baza unui simplu raport motivat, ci numai după ce s'a luat și avizul obligator a Consiliului superior al magistraturei. Nu poate fi admis ca un Prim Procuror sau Procuror de Curte, să fie lăsat la discreția unui simplu raport al unui coleg mai mare în grad, fără îngrădirea aprecierii faptelor și pedepsei de aplicat, de către un Consiliu de înalți magistrați.

e) Judecătorilor de instrucție să nu li se poată retrage delegațiunea, de cât numai dacă raportul Procurorului general este urmat de avizul conform al Camerei de punere sub acuzare, care având sub controlul său lucrările instrucțiunii, este singura în măsură să aprecieze cele cuprinse în raportul Procurorului general. Cu acest adaus, judele instructor nu ar avea teama retragerii delegațiunii pentru ori ce motiv ne însemnat și cauzele penale ar fi instruite, nu de instructorul ales la întâmplare, ci de acel format de experiență.

Aceste puncte cardinale introduse în legea organizării judecătorești, cred că ar contribui la anihilarea influențelor lăturalnice, iar Judecătorul ne mai având să spere nimic, nici nu s'ar mai teme de nimeni.

TITUS D. PANU,
Consilier la Curtea de
Apel Brașov.

Un răspuns

Departa de orice spirit de polemică, voi căuta numai ca în rândurile care urmează, să arat că tot mai dăinuiesc unele idei subversive, idei cari nu contribuie la altceva, decât să submineze tot mai mult spiritul unității noastre naționale.

Leit-motivul e întotdeauna același: o concepție manifestă de regionalism, din partea unora cari tocmai reușesc s'o îmbrace într'o formă atenuată — zic ei — știm tocmai concretizată, dar care se observă foarte bine și foarte ușor, din modul cum caută să o impună discuțiilor de tot felul, și prin aceasta atențiunii celor mulți.

Problema unificării, fie politică, administrativă sau legislativă, a servit și mai servește încă de motiv pentru desfășurarea unei activități disolvante, față de spiritul care domină epoca, manifestată deseori pe terenul ideei strimte de conservatism dominant local și exclusivist, de regiune.

Nu știu, de ce la noi mai mult ca aiurea, ori de câte ori se ridică cineva pentru a releva un întres de ordin obștesc, prima chestiune pe care o ia drept punct de plecare și pe care o etalează cu multă emfază și fără nici un scrupul, se cristalizează într'o constatare tipică azi: „nu am fost pregătiți pentru importanța epocii de azi“.

Nu înțeleg toți aceștia cât rău imens fac, în primul rând istoriei însăși pe care o micșorează în fața străinilor cari trăesc la olaltă cu noi, și în al doilea rând generațiilor cari prin munca și activitatea lor trudnică, au pregătit zi de zi materialul sufletesc, au întrețesut prin activitatea lor, convergență acestui spirit, un scop înalt, vizionar prin idealismul lui, și au reușit să ridice pedestalul edificiului național pe care, — în inconștiența lor — îl atacă azi.

Interese venale, sau spirite reacționare; și una și alta!

Influența și activitate lor pe care caută s'o imprime și pe care o manifestă — vai cu atât ardoare! — sunt deopotrivă de nefaste prin tendința de desagregare pe care caută s'o afirme cât mai mult. Toți acești corifei ai minciunei voite sau necugetate, sau propagatori de idei lipsite de rațiune, în nesocotința lor, nu fac altceva decât să contribuie zi de zi, la pervertirea sufletelor acestor generații prezente, cari rând pe rând se află și se vor afla sub puterea influenței lor.

Facem parte dintr'o generație, căreia i se pune în sarcină cea mai mare răspundere, și care are de îndeplinit cel mai mare rol față de neamul acesta, care trebuie să trăiască, să se manifeste și să se impună lumii, așa după cum îi dictează calitățile și valoarea lui morală superioară mult, epocii prin care trece. Să nu să se uite, că pe umerii lui se sprjină toată siguranța politico-socială a Europei întregi; această valoare morală superioară, fiind pavază inexpugnabilă tuturor tendințelor de desagregare morală și socială a răsăritului apropiat. Evenimentele la care asistăm cu toții, ne sunt prezente!

Dacă atâtea generații, prin felul cum s'au comportat au căutat și au reușit să mențină la înălțimea unui ideal superior, spiritul acestui neam; dacă prin întreaga înlanțuire a activității lor trudnice pentru cultivarea acestei ideologii, n'au pregetat o clipă de a ridica deasupra veacurilor, temelii unității naționale a acestui popor, chiar cu prețul celor mai grele sacrificii; generațiilor de azi nu le este îngăduit, sub nici un motiv — ori care ar fi și de ori ce natură ar fi — să o pună în umbră. Orice activitate, individuală sau colectivă, prin care s'ar căuta să se agite

idei de atare natură, va trebui combătută cu toată rigoarea unor minți solide și complect desinteresate.

Vorbeam în alte parte, în ooloanele acestei reviste, de existența unei forțe unice — ca intensitate și direcțiune de a se manifesta în cadrul și determinismul unui scop, și totodată a unei idei superioare. Dar superioritatea acestei idei nu se datorește consecințelor — ca urmări concrete — pe cari le-ar putea avea, cât mai ales concepției sublime din care s'au născut, și acțiunii cu totul desinteresate pe care o pretinde și impune.

O activitate desfășurată în tot complexul ei de afinități, și manifestată în sfera acestei forțe dinamice, constituie adevărata muncă constructivă. Aceasta nu se va manifesta nici odată în mod izolat și sporadic; trebuie să facă parte integrantă din însăși concepția de viață conștientă a unei colectivități sociale; ea nu se poate mărgeni la cultivarea — mai mult sau mai puțin aparentă — a unor principii izolate și fără nici o legătură de afinitate între dăsele, care afinitate se referă la însăși rațiunea lor de a fi.

Această activitate complexă, prin bogăția de fenomene de psihologie și etică socială, cultivată și impusă mersului ascendent al dezvoltării unui popor din generație în generație, cu tendința ferm manifestată de a fi transformată într'un adevărat „credo național“ determină concretizarea idealului, scopului moral sublim, ridicat deasupra firei însăși; dar nu acelei firi manifestată printr'o doză de voință momentană și aparent activă, ci firei cu care ne a înzestrat natura, din momentul în care, cu prima picătură de sânge, ne a introdus în lanțul nesfârșit al rasei.

Acest ideal — considerat ca scop unic și suprem — se evidențiază cu atât mai mult, prin modul de a se impune generațiilor cari îl cultivă, cu cât un șir mai mare a contribuit să-l cultive, depunând o doză mai mare de activitate conștientă, ca scop superior urmărit. Atingerea acestui ideal, nu va fi determinată niciodată de un concurs de împrejurări, intervenit în mod spontan. Dacă nu s'au făcut eforturi suficiente pentru a se ajunge la acest punct culminant, împrejurări, cu totul exterioare acestei voințe colective, acestei conștiințe colective, nu pot ajuta cu nimic; cu atât mai mult, nu pot și nu vor putea aduce îndeplinirea lui.

Când un popor trece prin atâtea vicisitudini, cum a trecut poporul nostru; când un popor, exteriorizându-se din sfera patologică a unei ideologii de desagregare socială și bravând cu încăpăținarea conștientă și eforturi eroice acest spirit anarhic atât de mult generalizat, în cât a infectat cu virusul lui trei părți din statele europene; că trecând peste toate acestea ajunge de desface cătușele lanțurilor de dominațiune pe care a suferit-o de sute de ani: atunci se mai poate susține, că toate aceste acte ale lui cari au determinat epocă în paginile istoriei lumii, sunt lipsite de realitate istorică?!

Să nu să se uite un lucru: istoria nu se poate concepe; ea nu poate exista în afară de viața popoarelor cari o determină și îi întrețin existența. Istoria, ca sinteza vieții omenirii întregi, nu s'a putut naște, nu s'a putut și nu se poate desvolta, decât numai prin desfășurarea imensei vieți a acesteia considerată în întreg complexul ei și în raport cu fenomenele cosmice de biologie, psihologie și etică socială de cari este determinată, și cari se impun ca forțe evolutive sau revoluționale.

Fenomenele cosmice, cari cuprind în sfera lor și fenomenele biologice, cu toate că determină în complexul vieții omenirii, o realitate istorică; nici odată însă nu va imprima acestei vieți un mers ascendent evolutiv sau re-

volutiv. Determinarea acestui moment istoric nu va avea nici o influență, și nu va reuși să imprime vre-un progres nici concepției și nici spiritului director al epoci. Atari fenomene vor determina momente istorice, cari pot fi — dacă voiți — realități istorice; lipsite fiind de o conștiință superioară, vor fi de scurtă durată: iar ca efect, de puțină consistență.

Conștiința superioară, rațiunea pură care așează firea mai presus de ea însăși, formează bulionul în care se dezvoltă toate fenomenele de psihologie etică socială, și cari determină un flux de voințe colective care acționând întregul organism pune în funcțiune această forță dinamică, forță uriașă, și care este în stare să schimbe, la un moment dat, fața lumii. Iată adevărata realitate istorică: iată cum se impune omenirei, și cu atât mai mult popoarelor!

Românii, popor conștient de drepturile lui, îndeplinindu-și datoria pe care o are în complexul vieții istorice a omenirii, sub impulsul unei concepțiuni superioare fără egal, în sfera de activitate a unei ideologii caracteristice acestei concepțiuni, a primit și și-a impus direcția în care trebuia să se manifeste forța dinamică, mijlocul prin care trebuia să ducă la desăvârșirea faptului epocal istoric, care prin felul cum s'a manifestat a depășit — prin importanța pe care o prezintă — cercul strimț al unor interese banale de oportunism politic, sau al spiritului de dominațiune imperialist cuceritor. Iată adevărata realitate istorică; iar cei cari o contestă, nu fac altceva decât să falsifice un adevăr evident pentru toți.

Dacă fenomenele psihologice și de etică socială — ca fiind rezultanta caracterului specific fiecărui popor — s'au impus mersului evolutiv al spiritului de conservare și deci concepției deunitate organică națională și totodată statală, acestea nu sunt și nu pot fi manifestațiuni momentane, sporadice. Ele se nasc odată cu prima manifestare de viață fizio-biologică, determinată de voința cosmică înăuntrul căreia se dezvoltă și trăește, și încetul cu încetul și în cadrul unei educațiuni specifice acestui mediu, prinde consistența unei forțe conștiente și astfel se impun sub forma concretă a unor puternice impulsțiuni, în contra cărora nimic nu mai poate rezista. Astfel se pregătește și se scrie istoria unui neam!

Ideia unității naționale — existând în mod latent în primele timpuri istorice — cu timpul, fiind cultivată în spiritul unei morale specifice, caracteristică acestui popor, în mersul ei ascendent evolutiv, a impus istoriei sale — istoriei lumii chiar — două epoci fundamentale prin importanța pe care au exercitat-o evenimentele cari s'au succedat, în urma cărora s'au adus importante modificări așezământului statutar în orientul Europei: unirea celor două Principate Românești, primul fapt istoric — sau mai bine zis realitate istorică — a avut loc la anul 1859; apoi marea unire de azi a tuturor Românilor stăpânitorii de veacuri a tuturor pământurilor Daciei Traiane. Prima epocă, primul fapt istoric, nu e decât rezultatul evoluției acestei idei latente despre conștiința unității naționale; cea de a doua e desăvârșirea acesteia.

Valoarea intrinsecă a unui popor nu se poate concepe și nu se poate concretiza decât numai prin fenomenele complexe pe care le exteriorizează, le imprimă o forță de a se impune în concertul celorlalte prin puterea caracterului unui popor, trebuie să-i formeze adevăratul principiu conducător al spiritului său etnic. Scoate-l din făgașul acesta, și atunci nu se va putea manifesta și afirma decât ca o colectivitate amorfă — din punct de vedere organic

— și cu totul apatică — din punctul de vedere al voinței de a trăi.

Acest spirit, ca exponent al rațiunii de a fi al unui popor, formează ideologia lui, care nu se poate depărta dela dânsul câtuși de puțin, fără ca să nu-i imprime o viață falsă, susceptibilă de a fi speculată de către câți-va intruși, oportuniști de moment, cari vor aduce cu dânsii în mod inevitabil, desagregarea. Exemplul cel mai tipic e Rusia de azi!

Poporul român, vlăstar al rasei latine, nu se poate manifesta decât sub imperativul unei ideologii specifice acestei rase. Scoate-l, transplantează-l în alta sferă de concepțiuni; impune-i o altă ideologie; atunci cu siguranță va dispărea, afară dacă puterea lui de vitalitate nu va reacționa, după cum de altfel a și dat probe în cursul vieții lui istorice.

Sufletește, Poporul Român a existat, există și se va afirma tot mai mult ca o unitate de o perfectă omogenitate. Orice tendință de a-l scoate din ideologia lui înseamnă un atentat îndreptat în contra existenței lui chiar, și care va fi cu atât mai condamnat, cu cât mijloacele ce se vor întrebuișa vor fi lipsite de rațiune. Aceste mijloace nu vor contribui, pe de altă parte, decât la falsificarea vieții lui intime, considerată, nu în conformitate cu manifestațiile aparente ale unei organizațiuni hibride și lipsite de orice fond rațional etic și fără nici o legătură de afinitate cu ființa lui etnică.

Spiritul românesc trebuie să fie, în mod imperios, acela care formează caracterul său etnic: iar atunci când va trebui să se aplice principii conducătoare, pentru a se afirma în complexul vieții organice de stat, nu se vor utiliza decât numai acele principii, cari vor fi mai mult adaptabile acestui caracter etnic. Când este vorba de existența psihologică și etică națională, de însăși rațiunea de a fi a unui popor, orice concepție de ordin local, de regionalism, trebuie să dispară. Concepția, întreaga activitate a tuturor acelor cari intră în cadrul ființei unui popor, trebuie să graviteze către tendința pe care le-o impune spiritul etnic al său.

Unificarea sufletească există deci ca o putere indestructibilă, și în cazul specific nouă, trebuie considerată astfel. Instituțiile, oricare ar fi ele, nu sunt altceva decât forma în care se îmbracă și se manifestă acest spirit. Instituțiile sunt formele în cari se încheagă concepția multiplă și complexă, care regulează numai raportul dintre interesele colectivității și ale individului; ele trăesc și se afirmă atât timp cât acest raport există. Când armonia — care e rezultanta raportului spiritului superior conducător și concepția individuală — dispărea, oricât de superioară ar fi aceasta din urmă, atât timp cât se constată a fi inadaptabilă mediului cosmic, în care și sub puterea firească a căruia se naște și se dezvoltă, reacțiunea nu va întârzia, și e fatal să urmeze.

Natural că aceste instituții nu sunt altceva decât concepțiuni, cari privesc în materialitatea lor, aparțin de multe ori individului și foarte rar unei colectivități restrânse: în esența lor însă, nu sunt și nu trebuie să fie decât adevărate emanațiuni ale acestui mediu cosmic, specific ideologiei, — nu atât a unei epoci — cât aceleia numai, care formează caracterul etnic al întregii colectivități. Nu va fi astfel, instituția va dispărea de sigur!

O lege oricât de superioară ar fi din punctul de vedere al concepției din care a pornit, nu va produce nici un efect față de colectivitatea chemată să fie guvernată, dacă nu va fi emanațiunea tendințelor ei firești. O lege, o instituțiune,

există în mod latent aprioric în concepția colectivității; prin desăvârșirea acestei idei se ajunge la concretizarea ei în texte de legi și paragrafe.

A se susține că o instituțiune, o lege, prin ele însăși determină unitatea psihologică și etică a unei națiuni, înseamnă a răsturna din temelie orice logică naturală; prin aceasta se evidențiază lipsa de rațiune a acelor cari se pretează la astfel de concepțiuni.

Dacă avem nevoie de unitate legislativă, fapt pe care îl susținem cu toții, aceasta o facem, nu datorită unei absolute necesități al unității sufletești, care după cum am văzut există și se afirmă prin ea însăși, și cu totul în afară de această rațiune; susținem ca o necesitate imperios cerută, unificarea legislativă, din punctul de vedere al vieții practice, al consolidării juridice și politice a Statului. Ori Statul, ca instituție eminentă de drept nu trebuie privit decât ca forma, în sfera căreia se manifestă liber și fără nici un prejudiciu, spiritul unui popor, cu firea și caracterul său etnic.

Acestea, pentru a se manifesta, au nevoie de a fi protejate în contra ori căror tendințe și imixțiuni străine cari ar căuta să-i schimbe și să-i falsifice caracterul etnic al unui popor. Protecția și autoritatea sa, un popor nu le exercită decât numai prin suveranitatea lui, pe care nu o poate manifesta altfel.

Dacă ne întrebăm, de ce caracteristica rațiunii și concepțiuni noastre de stat, prezintă o afinitate mai mult franceză? Aceasta nu se datorește unor calcule, după cum se încearcă azi să se facă; ci unei afinități naturale, pe care nu a reușit să o distrugă, toate împrejurările istorice prin cari am trecut: această afinitate de sânge pe care ne o dă rasa, nu poate și nu va fi posibil să dispară, ori care ar fi direcția pe care o vom imprimă concepției noastre de stat.

Deosebiți din punctul de vedere al dezvoltării intelectuale; din punctul de vedere al vieții etnice, prezentăm însă o unitate indisolubilă, unitate care leagă într'un mănunchiu strâns toate popoarele neolatine.

Aceasta fiind caracterul ființei etnice a poporului Român, concepția, rațiunea lui care se manifestă în complexul activității lui, nu poate fi decât numai una și aceeași, indiferent de așezarea geografică a unora din elementele cari îl compun, și indiferent de influența intelectuală și politică socială care s'ar fi exercitat când-va asupra acestora.

Generațiile actuale și cele ce vor veni, pătrunse de acest adevăr natural și prin aceasta chiar de nesdruncinat, vor trebui, ca în activitatea lor cu care ocaziune li se va impune o activitate de titani, să aibă sădită în conștiința lor acest unic scop ca tot ce se va face, tot ce se va concepe, să nu să se abată dela ideologia acestui popor. Aceasta emană din caracterul — ființa etnică — a lui. Dar pentru aceasta se cer spirite superioare; mai mult idealism și nici o preocupare pentru satisfacerea intereselor mărunte de arivism.

Români, formați-vă caracterul în spiritul acestui suprem ideal: interesele Statului, sunt interesele fiecăruia; nimic nu trebuie să se conceapă în afara sferei acestora.

Dem. Tigoianu,
magistrat.

JURISPRUDENȚA

TRIBUNALUL CIUC, SECȚIA I

N. C. a 386/926/7

Acțiune în stabilirea onorariului de avocat. Căi de atac în contra hotărârei în primă instanță a judecătorei de ocol. Legea accelerării judecăților legea avocaților. Cum și unde se judecă astfel de acțiuni în apel.

Proces-verbal

Dresat la 17 luna Martie anul 1928 la Trib. Ciuc ca instanță de apel în camera de consiliu în procesul reclamantului lăsământul dr. Imre Gabor prin curatorul dr. I. Columban contra pârâtului Veinstein Iacob pentru onorar de avocat. Prezenți: Din partea instanței: M. Popescu Prim Președinte, dr. Otto Leschner Jude-Supleant, D. I. Dumitrescu Grefier. Pentru părți: Pârâtul în persoană asistat de avocatul dr. Ilarie Debu. Lipsă reclamantul.

Procedură complectă termenul fiind dat în cunoștința ambelor părți.

Reprezentantul apelantului pârât expune motivele de apel așa cum au fost formulate în scris cerând admiterea apelului conform petitului cu cheltueli de judecată.

Intrucât prin întâmpinarea sa, reclamantul pune în discuție dacă în speță calea de atac e recursul sau apelul, susține că în speță nu e aplicabilă legea accelerării judecăților care mărește competența instanțelor judecătorești, deoarece cauza de față decurge după o lege specială — legea avocaților — iar legea pentru acc. jud. reglementează procedura de urmat și competența numai în ce privește cauzele de drept comun.

Că deci în speță — indiferent de valoare, căile de atac sunt cele prevăzute de art. 41 din reg. legei avocaților — adică numai apelul și recursul. Cere a se consideră ca bine atacată cu apel sentința primei instanțe.

Tribunalul deliberând:

Având în vedere, că potrivit disp. art. 41 din regulamentul legei avocaților, acțiunile pentru onorar se vor judeca în camera de consiliu, fără drept de opoziție la oricare instanță și cu drept de apel, în termen de 10 zile contra cărților de judecată și în termen de 15 zile în contra sentințelor Tribunalului;

Că deci prin acest text, legiuitorul a înțeles numai să prescurteze procedura și termenele de atac în materie de onorar advocațional lăsând neatinsă competența instanțelor, ea rămânând cea stabilită de legile comune în vigoare.

Considerând că acțiune a de față e introdusă sub reginul legei acc. jud.

Că valoarea litigiului e sub 5000 lei;

Pentru aceste motive

Dispune:

Constată că în speță calea de atac e recursul, deci, conf. art. 108 din legea judecătoriilor de ocoale dl Judecător Supleant, neputând face parte din complexul de judecată în recurs, Tribunalul urmează a se complecta cu un alt membru cu gradul de judecător de sedință.

După comunicarea acestei încheeri, Tribunalul complectându-se cu dl D. I. Ștefănescu, judecător de sedință — după ce a stabilit că sentința primei instanțe s'a comunicat pârâtului la 1 Martie 1926, iar recursul a fost înregistrat la 11 Martie 1926 — a dat din nou cuvântul în recurs.

Reprezentantul pârâtului recurent, convine că recursul e tardiv și nu mai pune concluziuni în fond.

Tribunalul

Asupra recursului civil de față, introdus de pârâtul Weinstein Iacob, în contra sentinței Nr. C. 9671/925 din 18 Ianuarie 1926, a judecătoriei mixte Mercurea-Ciuc;

Având în vedere că sentința atacată cu recurs a fost comunicată pârâtului în ziua de 1 Martie 1926;

Că recursul introdus de pârât în contra acestei sentințe, s'a înregistrat la 11 Martie 1926.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 64 al. 2 leg. acc. jud. comb. cu art. 106 din legea judecătorilor de Ocoale, termenul de recurs e de 5 zile dela pronunțarea sau comunicarea sentinței.

Că deci, recursul de față, ne fiind introdus în acest termen, cate a se privi ca tardiv.

Văzând și dispozițiunile art. 486 și 529 pr. civ.

Pentru aceste motive

Decide;

Respinge ca tardiv recursul introdus de pârâtul Weinstein Iacob în contra sentinței Nr. 9671/925 a judecătoriei mixte M.-Ciuc pe care o menține.

Obligă pe pârâtul recurent, a plăti intimatului reclamant — lăsământul dr. Imre Gabor suma de 300 (trei sute) lei cheltueli de judecată în recurs.

Data și citată în Mercurea-Ciuc la 17 Martie 1928.

Prim Președinte, ss. M. Popescu.

Judecător, ss. D. Ștefănescu.

Grefier, ss. Dumitrescu.

Notă: Art. 41 al. 1 din lege avocaților public. în Mon. Of. No. 251 dela 21 Februrie 1923 prescrie: „Acțiunea se va judeca de urgență în Camera de Consiliu, fără drept de opoziție la ori ce instanță și cu drept de apel în termen de 10 zile împotriva cărților de judecată și de 15 zile împotriva sentințelor Tribunalelor. Acest termen va curge dela pronunțare pentru partea prezinte și dela comunicare pentru partea care a lipsit dela judecată”.

Legiuitorul întrebându-se cuvintele „la ori ce instanță” și prescriind cale de atac, apelul, cu diferite termen după cum e cazul de a se ataca o carte de judecată sau o sentință a Tribunalului credem, că pe de o parte a vizat existența celor 2 grade de jurisdicție pe fond — de drept comun: Judecătoria sau Tribunalul și Curtea de Apel precum și corolarul lor — instanța de recurs, ca remediu extraordinar de atac, iar pe de altă parte, a înțeles a respecta competența acestor instanțe și căile de atac în vigoare la apariția legii avocaților.

Tribunalul și Curtea de Apel urmând deci a fi și în această materie, instanță de apel sau de recurs potrivit competenței de drept comun în vigoare atunci și astăzi.

Altfel, după redacția de mai sus, s'ar părea că nu există nici-o limită între puterea de a judeca — competența — judecătoriei și a Tribunalului, și că avocatul s'ar putea adresa după plac, judecătoriei sau Tribunalului pentru ori ce sumă ce ar constitui pretenția sa de onorar, mai ales când, în redacția art. precitat nu s'a prevăzut și calea extraordinară de atac, recursul.

Că nu asta a fost intenția legiuitorului, și că el a înțeles a respecta nu numai competența instanțelor de jurisdicție de pe întinsul României-Mari neunificată încă la apariția legii avocaților dar și existența lor aplicabilă și în această materie, rezultă de acolo, că în art. 41 al. 2 din Reg. legii avocaților — public. în Mon. Of. No. 159 din 17 Oct. 1923 după ce reproduce în mod identic art. 41 al. 2 din lege, adaugă: „Recursul se va face în același termene ca și apelul și se va judeca de urgență în Camera de Consiliu”.

A fost însă natural, ca legiuitorul să prevadă prin art. 41 din lege numai apelul, drept cale de atac, căci în afară de legislații ale provinciilor alipite, nu cunoștea instanță cu competența de a judeca în primă și ultimă instanță și cu drept de recurs la Tribunal, și nici acest recurs suigeneris, care de fapt este un adevărat apel, căci Tribunalul casând, evoacă fondul și judecă definitiv; astfel că și în cauze bagatelare principiul celor 2 grade de jurisdicție era păzit și respectat.

Numai prin legea acc. jud. promulgată la 19 Mai 1925 și anume prin art. 59, 60, 61 și 62 s'a mărit și unificat competența judecătorilor din întreagă țară până la 5000 lei inclusiv în ultimă instanță și până la 50.000 lei inclusiv în primă instanță.

Așa că, dacă până la apariția legii acc. jud. mai putea sta în picioare art. 41 al. 2. din legea avocaților, mai pe urmă nu mai putea fi în vigoare, căci prin art. 59, 60, 61 și 62 din legea acc. jud. s'a mărit și unificat competența judecătorilor din întreagă țară, iar hotărârile pronunțate de Judecătorii în ultimă instanță în condițiunile art. 61, 62 trebuiesc supuse recursului la Tribunalele respective.

Potrivit art. 64 din legea acc. jud. asemenea recursuri, pe întreg teritoriul țării se vor declara în termenul și după formele prevăzute de art. 106 din legea judecătorilor din Vechiul Regat. Tribunalele vor judeca

aceste recursuri conf. art. 107 și 108 din legea jud. de ocoale din Vechiul Regat.

Așa fiind, art. 41 al. 2 din legea advocaților, a fost abrogat în sensul, că pretențiunile de onorar advocațional până la 5000 de lei inclusiv, se vor judeca în primă și ultimă instanță de judecătoria cu drept de recurs la tribunal, și în acest caz, termenul de recurs nu va mai fi de 10 zile cum prescrie art. 41 al 2 din Reg. legii advocaților, ci de 5 zile cum prevede art. 106 al. 5 din legea judecătoriilor din Vechiul Regat.

În speță, pretenția de onorariu fiind numai de 750 de lei capital plus procentă și spese, ea a fost de competența în ultimă instanță a Judecătoriei Mixte Mercurea-Ciuc, care a judecat-o prin sentința în lipsă dela 18 Ianuarie 1926. Această sentință conform celor arătate mai sus nu se putea ataca de cât cu recurs, făcut în termenul prescris de art. 106 al. 5 precizat, iar nu cu apel, așa că cu drept cuvânt tribunalul a respins ca tardivă calea de atac prevăzută în încheierea ce adnotăm.

Că această soluție este juridică, reese în mod hotărât din cuprinsul art. 77 din legea pentru Curte de Casație și Justiție, promulgată la 19 Decembrie 1925, care arată: „Dela data promulgării legii de față sentințele judecătoriilor din circumscripțiunile Curților de Apel din Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Timișoara și Târgu Mureș și în contra cărora conform §-lui 476 al. 2 procedură civ. Ard. apelul este inadmisibil, vor putea fi atacate cu recurs încasare, în conformitate cu legea de față; recursul va fi îndreptat către tribunalul în a cărui circumscripție este situată judecătoria, care a pronunțat sentința atacată, tribunalul casând va judeca fondul.

Acest articol confirmă și menține dispozițiunile art. 64 din legea acc. jud. și întărește principiul „lex posterior derogat priori“.

A nu respecta aceste principii și texte de lege menționate mai sus, și a spune, că legea advocaților este o lege cu procedură specială, ca atare conf. art. 53 din legea acc. jud. termenele și căile de atac prevăzute de art. 41 din legea advocaților și același art. din regulamentul ei rămân în întregime neschimbate, ar însemna nu numai să repudiem orice idee sau încercare de unificare, dar în lipsă de text, să dăm putere de lege art. 41 al 2 din Reg. legii advocaților, care prescrie și recursul ca remediul de atac.

Ori, așa ceva nu se poate. Principiile constituționale oprește ca o dispoziție de regulament să complecteze sau să modifice o lege, această fiind atributul numai a puterii legiuitoare.

Deci, atâta timp cât art. 41 al 2 din legea advocaților n'a prevăzut și recursul ca remediul de drept, iar acesta existând conf. dispozițiunilor procedurale de drept comun unde trebuie să ne ducem în cazul când o lege nu-l prevede sau nu-l abrogă expres, potrivit celor arătate mai sus în cârmuirea recursului din speță ne vom referi la procedura de drept comun, așa cum a făcut tribunalul prin încheierea ce adnotăm.

Dispozițiile art. 53 din legea acc. jud. n'au deci aplicare în speță.

Mercurea-Ciucului, 1 August 1928.

D. Ștefănescu,

judecător la Trib. Ciuc

(azi președintele G. Il. trib. Suceava—Bucovina Suceava 17/6/929)

Curte de Apel București Secția IV.

Sedința din 13 Mai 1929

Decizia Electorală Nr. I.

Dosar 465/929

Art. 14 din Legea Electorală. Care e instanța competentă a judecării recursurilor în materie de contestație la înscrierea în listele electorale?

Curtea, asupra recursului făcut de S. S. D. în contra cărții de judecată cu Nr. 51/929 a judecătoriei rurale Titu, jud. Dambovița, prin care s'a respins contestația ce a făcut contra înlocuirii listelor electorale ale comunei Titu.

Având în vedere actele și lucrările dela dosar și susținerile recurentului.

Având în vedere că conform art. 14 din legea Electorală recursurile în materie electorală făcute în contra cărților de judecată se fac în termen de 15 zile de la pronunțarea cărții de judecată la Tribunal.

Că în speță, recursul fiind făcut la această Curte, el este rău îndreptat și urmează a se respinge ca atare.

Președinția d-lui N. Hariton, consilier, membrii D-nii A. Lerescu și V. Bordeianu, consilieri.

Notă: Publicând această notă, nu vrem decât să dăm un exemplu în plus de modul defectuos în care se publică legile în Monitorul Oficial, cât și în broșurile oficiale.

Art. 14 al legii electorale a apărut greșit tipărit în M. Of., greșeală, constând în faptul că în M. Of. se prevede că, instanța competentă a judeca recursurile la contestațiile la înscrierea în listele electorale, e Tribunalul.

Or, legea fusese votată altfel: art. 14 fusese modificat în sensul că instanța de judecată competentă e Curtea de Apel, nu Tribunalul.

Legea Electorală a apărut în M. Of. 71 din 1926 cu textul art. 14 greșit imprimat, iar rectificarea a apărut aproape peste o lună, în M. Of. 105—926, și a trecut neobservată.

Dovadă că această rectificare a trecut neobservată; e că toate broșurile oficiale au textul art. 14 cu vechea redacțiune greșită, chiar colecțiunea Hamangiu tot greșit il publică. Singură, Colecțiunea de legi publicată sub controlul Consiliului Legislativ, publică legea electorală cu textul său exact, arătând și rectificarea făcută. (Colecțiunea de Legi și Regulamente Tom. IV. 1 Ianuarie 1926 — 31 Decembrie 1926. Partea I. Legi, pagina 281).

Cum instanțele se folosesc în mod obișnuit de broșurile oficiale sau de colecțiunea Hamangiu, e natural să nu cunoască rectificarea, și să dea, pe baza unor legi greșit imprimate hotărâri greșite, ca aceasta care ne dă prilejul acestei note.

Asupra art. 14 s'a mai scris în Curierul Judiciar din 1928, iar asupra chestiunii publicării legilor în M. Of., dl. avocat T. Moisil are un judicios articol în Revista Juridică Nr. 1—2 din 1926.

Al. Kostachi

Judecător Jud. Mercurăa-Sibiu

Curte de Apel Oradea Secția I.

Dosar Nr. 549/928.

Dec. Comerciala Nr. 44/929.

Raportul Juridic al intervenientului față de partea adversă. Art. 80 pr. civ. Inadmisibilitate. Art. 486—490 pr. c. Intermediar—Comisionar Art. 368 C. Com.

S'a luat în cercetare și judecare apelul declarat de părâa Banca de Credit Baia-Mare și intervenienta văduva lui Moldovan Vasile în contra sentinței comerciale Nr. 1137—1927 a Tribunalului Satu Mare secția I. din 21 Decembrie 1927 dată în procesul intentat de reclamanta firma Steyr Werke A. G. din Wien, pentru 1000 dolari și accesorii.

La apelul nominal, s'a prezentat pentru apelant dl. avocat Dr. Gavril Rednic, iar pentru intimată dl. avocat Dr. Paul Ney, în baza procurilor dela dosar, lipsind apelanta intervenientă văduva lui Moldovan Vasile.

Procedura fiind completă și apelul în termen, s'a dat cuvântul reprezentanților părților, ale căror concluziuni, s'au consemnat în Jurnalul de ședință, Nr. 747 de azi.

Curtea Deliberând

Asupra apelurilor comerciale de față.

Având în vedere actele din dosar și concluziunile părților, cum și motivele apelului și ale întâmpinării intimatului, pe care le-au susținut în instanță.

Având în vedere că, prin sentința atacată cu apel, Tribunalul a admis acțiunea reclamantei și a obligat pe părâa Banca de Credit S. A. din comuna Baia-Mare, să plătească reclamantei, suma de 1000

(o mie) dolari, cu procente de 12% dela 15-Februarie 1926, până la achitare și cu suma de 21.300 lei cheltueli de judecată, sub sancțiunea execuției silite, în termen de 15 zile.

Având în vedere că, în contra sentinței primei instanțe, a declarat apel, în primul rând, văduva lui Moldovan Vasile, văduvă Szendy Amella, care este intervenientă accesorie, aceasta cerând reformarea sentinței primei instanțe și respingerea acțiunii firmei reclamante cu cheltueli.

Având în vedere dispozițiunile art. 88 Pr. civ. conform cărora dacă puterea juridică a sentinței dată în proces, se întinde și asupra raportului intervenientului față de partea adversă, se vor aplica dispozițiunile art. 80 Pr. civ. privitor la actele intervenientului accesoriu, ca parte în proces având în astfel de caz, dreptul de a face acte de procedură în numele său propriu, deci și un apel contra sentinței primei instanțe.

Având în vedere că, în speță, sentința primei instanțe nu atinge și nu judecă raportul juridic ce există între intervenienta accesorie reclamantă și părâta, prin urmare intervenienta accesorie, nu se poate considera ca parte în proces, neavând nici un drept la facerea apelului, că deci, acest apel al intervenientei accesorie, câtă să fie respins ca inadmisibil, în conformitate cu dispozițiunile art. 486 și 490 Pr. civil.

Având în vedere că, în contra sentinței Tribunalului, a mai înaintat apel și firma părâta: Banca de Credit din Baia-Mare, cerând reformarea sentinței primei instanțe respingerea acțiunii reclamantei, cu cheltueli.

Având în vedere, motivele acestui apel, care sunt făcute în contra sentinței primei instanțe, concentrate în trei puncte și anume:

1. Că firma părâta, nu este în raport juridic cu reclamanta, pentru că conform contractului încheiat la 24 Septembrie 1926, firma Atlantica — și nu reclamanta — a vândut lui Vasile Moldovan, automobilul tip Steyr din proces. Firma părâta Banca de Credit din Baia-Mare, a garantat prin scrisoarea sa de garanție, din 15 Octombrie 1926 că, prețul de cumpărare al automobilului se va plăti conform contractului firmei Atlantica. Astfel fiind, actul de vânzare cumpărare, privitor la automobilul din discuție, fiind încheiat între firma Atlantica, ca comisionară a firmei reclamante și între Vasile Moldovan, raportul juridic a luat naștere numai între Atlantica, ca comisionară și Moldovan iar în conformitate cu dispozițiunile art. 368 cod. comercial nu este nici un raport juridic, între mandanta firmă reclamantă și între cumpărătorul Moldovan, precum și între garantul acestuia, firma părâta Banca de Credit din Baia-Mare. În baza acestora, numai firma Atlantica ar fi fost îndreptățită a intenta acțiunea de față, dar în nici un caz reclamanta, cu toate că scrisoarea de fidejusiune este adresată firmei reclamante, ceea ce s'a făcut numai după dorința firmei Atlantica în scopul ca aceasta din urmă, să demonstreze, că deși plata prețului de cumpărare întârzie, totuși actul de vânzare cumpărare este asigurat.

Al II-lea motiv din apelul firmei părâte este că, nici Atlantica nu ar putea pretinde creanța din acțiune, pentru că Vasile Moldovan a restituit firmei

Atlantica, automobilul din chestiune, iar firma Atlantica, a reprimis automobilul, conform scrisoarei din 17 Noembrie 1926, pe baza dreptului de proprietate rezervat și deci afacerea s'a stornat.

Al III-lea motiv din apel este că, Iacob Hirsch, Directorul firmei părăte Banca de Credit din Baia-Mare, cumpărând de la firma Atlantica automobilul, a stipulat ca plățile ce dânsul va face, să se întrebuițeze pentru descărcarea și anularea fidejusiunii părăte, iar firma Atlantica a și încasat prețul automobilului prin plățile făcute de Iacob Hirsch și deci nu mai există creanța din acțiune pentru că prețul automobilului, a fost achitat pe deplin.

Este inoperantă recunoașterea lui Moldovan, pentru că el a recunoscut suma de 1000 dolari ce rezultă din dobânzile, cu care a rămas dator firmei Atlantica, din rata de 95.000 lei și din diferența de 250 dolari, cu cât s'a vândut automobilul, dar această recunoaștere nu se referă la vre-o rată cuprinsă în scrisoarea de fidejusiune.

Având în vedere că, Curtea de Apel examinând toate dovezile administrate în cursul procesului la prima instanță, a găsit că, Tribunalul bine a stabilit starea de fapt și prin urmare o adoptă în întregime.

Având în vedere că, conform acestei stări de fapt, părăta Banca de Credit din Baia-Mare, prin actul de garanție anexat la acțiune, cu data de 15 Octombrie 1926, a luat fidejusiunea solidară în favoarea reclamantei Steyrwerke din Viena pentru îndeplinirea punctuală a obligațiilor de plată ale lui Vasile Moldovan, conform contractului încheiat în ziua de 10 Octombrie 1926, referitor la cumpărarea unui automobil Steyr între firma Atlantica și Moldovan.

Având în vedere că, tot conform acestei stări de fapt și în baza declarației societății anonime „Atlanta” din București, se stabilește că, societatea Atlanta este reprezentanta generală pentru România a Casei Steyr Werke A. G. din Viena, adică a reclamantei și că vânzarea automobilului Steyr tip VII lui Vasile Moldovan la 1 Octombrie 1926, s'a făcut prin intermediul firmei Atlantica și în baza autorizației firmei Atlanta, în comptul reclamantei Steyr Werke din Viena.

Având în vedere că, firma Atlantica, se poate considera numai ca o intermediară, nici de cum ca o comisionară, conform art. 368 codul comercial.

Având în vedere că, pretențiunea derivată, față de cumpărătorul Vasile Moldovan, cu toate că, actul de vânzare-cumpărare a fost încheiat de către Atlantica, totuși dreptul i-se cuvine firmei reclamante. Care era știută și cunoscută de către firma părătă Banca de Credit din Baia-Mare, care a eliberat actul de garanție, adresându-l direct firmei reclamante.

Că, deci se stabilește raportul juridic între părăta și reclamanta, prin urmare primul motiv de apel, al firmei părăte, nefiind întemeiat, câtă a fi respins.

Asupra motivului al II-lea stornarea afacerii de vânzare-cumpărare a automobilului, între Atlantica și Vasile Moldovan.

Având în vedere că în baza scrisorii din 17 Nov. 1926 a lui Vasile Moldovan, scrisoare ce a fost adresată către Atlantica se stabilește că, numitul cumpărător, nu aresilituit firmei Atlantica automobilul din litigiu, ci l'a încredințat suscitetei firme Atlantica, spre a-l vinde cu prețul de 2500 dolari.

Având în vedere că, în baza scrisoarei din 10 Februarie 1927 și a depozitului lui Iacob Hirsch, se stabilește în fapt, că automobilul din proces, a fost vândut lui Iacob Hirsch, Directorul Băncii de Credit din Baia-Mare, stipulându-se ca sumele achitate de către Iacob Hirsch drept preț de cumpărare al automobilului, să se întrebuițeze pentru amortisirea datoriei lui Vasile Moldovan în comptul automobilului.

Având în vedere că nu se poate stabili că actul de vânzare-cumpărare al automobilului, ar fi fost stornat de către părțile contractante, pentru că faptul lui Vasile Moldovan, prin care a încredințat pe firma Atlantica, să vândă mașina, nu se poate considera ca rezilierea contractului, în caz de rezilierea acestui contract, părțile ar fi fost datoare, să restabilească starea anterioară, urmând ca rezultat, eliberarea fiecărei părți, de obligațiunile luate asupra lor, ori în speță Vasile Moldovan, nu a fost eliberat de loc de obligațiunea sa, de a achita prețul de cumpărare al automobilului, fapt ce reese din depozitia lui Iacob Hirsch.

Având în vedere că, în speță este inoperantă, Atlantica a înștiințat prin scrisoarea sa din 17 Noembrie 1926 pe firma părătă că, a reprimis automobilul în baza dreptului de proprietate rezervat, căci, după cum știa și firma părătă, afacerea nu o putea storna firma Atlantica, de cât numai firma reclamantă, în conformitate cu cele dezvoltate mai sus.

Că astfel nici al II-lea motiv din apel, nefiind întemeiat, urmează a fi respins.

Asupra motivului al III-lea din apel, încetarea creanței reclamantei, prin achitarea totală.

Având în vedere că, conform conținutului dosarului No. 759—1923 al Tribunalului Satu-Mare, se stabilește că, firma Atlanta, ca reprezentanta Casei Steyrwerke A. G. din Viena, înaintând proces contra lui Vasile Moldovan pentru suma de 1000 dolari, ce reprezintă rata devenită scadentă la 15 Februarie 1927, din prețul de cumpărare al automobilului, Moldovanu Vasile a înaintat excepțiuni contra mandatului de plată cambial eliberat de Tribunal, însă ulterior, la 23 Mai 1927, printr-o declarație recunoaște existența creanței de 1000 dolari, a firmei Atlanta și revoacă astfel excepțiunile.

Având în vedere că, conform depozitiilor martorilor Czukur Bartolomeu și Hirsch Iacob, rezultă că automobilul lui Vasile Moldovan a fost pus în vânzare de firma Atlantica și că acest automobil l'a cumpărat Hirsch Iacob în următorul mod: Hirsch Iacob a predat firmei Atlantica un automobil mai mic, ca să l vândă și care a fost vândut cu suma de 1250 dolari, plus 50 dolari pentru cheltuelile contractului, iar față de acestea el (Hirsch Iacob) a luat în primire automobilul mare al lui Vasile Moldovan.

Având în vedere că, tot pe baza acelorasi depozitii în plus acela a lui Hirsch Iacob, făcută înaintea Curții, în ziua de 27 Mai 1929, reese limpede că, din banii achitați de către Hirsch în sumă de 1250 dolari, a fost plătită rata treia din obligațiunea lui Vasile Moldovan, adică rata ce a devenit scadentă la 1 Iulie 1927, iar din prețul automobilului mic, a fost achitată rata întâia de 500 dolari scadentă la 1 Ianuarie 1927 și restul de 750 dolari, a fost reținut de firma Atlantica pentru achitarea celeilalte datorii a lui Vasile Moldovan, care nu fusese garantată de către Banca părătă.

Având în vedere că, din acestea se stăcilește că, din datoria lui Vasile Moldovan, a mai rămas neachitată rata a doua de 1000 dolari, devenită scadentă la 15 Februarie 1927 pentru care s'a format prezentul proces.

Având în vedere că, nici al III lea motiv din apelul părții nu este întemeiat, deci urmează a fi respins.

Având în vedere că, în baza celor expuse mai sus, prima instanță bine a judecat, când a admis acțiunea reclamantei, prin urmare, apelul nefiind bazat, urmează a fi respins cu cheltueli de judecată în apel, conform art. 508,424 și 425 Pr. civilă.

Pentru aceste motive, scrise și redactate de dl. Ștefan Stăncescu Primpreședinte.

Curtea
În Numele Legii
Decide

Respinge ca nefondat, apelul făcut de părțile firmă Banca de Credit din Bata-Mare și ca inadmisibil apelul făcut de intervenita văduva Vasile Moldovan, în contra sentinței comerciale No. C. I. 1137/1927 din 21 Decembrie 1927 a Tribunalului Satu-Mare, secția I-a pe care o confirmă în totul.

Obligă pe apelantă a plăti solidar suma de 11.000 (unsprezece mii) lei cheltueli de apel în termen de 15 zile sub sancțiunea execuției silite.

Dată și citită în ședința publică azi 27 Maiu 1929 în Oradea.

Primpreședinte (ss) Ștefan Stăncescu,

Membri { (s.) dr. Romul Radu,
(ss) Matei Dimitriu,

p. Grefier (ss) Ion Dunca,
pentru conformitate Grefier Dunca.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Cambie. Tras. Locul plății. Emitent. Dacă o poate dobândi valabil prin gir. (Art. 9 I. cambială.) Intrucât în cauză intimată emitentă nu s'a desemnat pe sine însăși ca tras, urmează că nici nu era nevoie ca locul plății să difere geograficește de locul emiterii cambiilor, fiindcă accepții în litigiu sunt înșiși părții, azi recurenți.

Art. 9 din legea cambială prevede că o cambie se poate transmite în mod valabil prin gir și emitentului.

Curtea: Asupra singurelor motive de casare dezvoltate oral, prin care recurenți susțin:

1. „Că potrivit art. 5 din legea cambială polițele împrocesuate, având forma cambială și trase propriu, nu sunt valabile, intrucât polițele sunt date în Sighișoara și tot acolo este pus și locul de plată, astfel încât și-a călcat condiția legală că locul de eliberarea cambiilor trebuie să se deosibească geograficește de locul unde trebuie să se facă plata.

2. Că polițele au fost completate ulterior, în contra voinței părților, deoarece ca ordonanțat figurează intimata reclamantă, deși ar trebui să figureze firma „Petrovitsh” din Sighișoara.

3. Că, intrucât intimata reclamantă este debitoare cu părții, deoarece și ea este emitentă ca și dânsii, ea nu poate fi îndreptățită, în calitate de indositoare sau ordonanță să intenteze acțiune cambială în contra lor, ci cel mult o acțiune de drept comun civil, — și chiar și această acțiune numai dacă ar fi plătit pentru ei cambiile, — așa încât intrucât reclamanta este emitentă, ei pot invoca în contra ei și în orice proces comun, orice excepții deduse din chestiunea litigioasă din care derivă polițele și aceasta chiar și dacă recurenta și ar legitima posesiunea prin gir complet, fiindcă ea este codebitoare cu ei fără drept la acțiune cambială“.

Având în vedere că polițele aflate în litigiu nu sunt isbite de nici un viciu de formă sancționat cu nulitatea de legea cambială, deoarece intimata reclamantă fiind emitentă cambiilor, iar recurenții părții, acceptanții ai acelor cambii, intimata a fost în drept a se numi pe ea însăși ca remitentă, fiindcă polițele în litigiu sunt niște polițe emise la ordinul propriu, când plata trebuie făcută la locul emisionii.

Considerând însă că intrucât în cauză intimata emitentă nu s'a designat pe sine însăși ca tras, urmează că nici nu era nevoie ca locul plății să difere geograficește de locul emiterii cambiilor, fiindcă accepții cambiilor în litigiu sunt înșiși părții azi recurenți.

Având în vedere că în ce privește motivul II, Curtea de Apel examinând actele dela dosar, constată în fapt că nu numai recurenții nu au dovedit faptul că polițele în litigiu ar fi fost completate ulterior împotriva voinței lor, dar că, din contră, din conținutul scrisoarei din 23 Octomvrie 1923 — a cărei veracitate materială și formală n'a fost contestată de către părți — adresată de recurentul debitor cambial Ion Prescurea către intimată, rezultă că polițele au fost eliberate reclamantei completate cu toate datele cambiale și anume: timpul de scadență a celor cambii locul de plată, persoana și locul unde sunt depozitate acele cambii, precum și cu lămurirea că ele au fost deja acceptate și de cumnatul său, recurentul al doilea, dr. Alexandru Vassu.

Considerând că în ce privește ultimul motiv, III, de casare, art. 9 din legea cambială prevede că o cambie se poate transmite prin gir în mod valabil și emitentului, așa că în speță intimata remitentă a fost îndreptățită la transmiterea cambiei și prin gir, și aceasta cu atât mai mult cu cât proprietatea cambiei se poate dobândi și prin simpla predare a cambiilor, cu singura condiție numai ca posesiunea să fi fost dobândită în mod just sau de bună credință.

Că deci, și acest ultim motiv de casare nefiind întemeiat recursul este nefondat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul. (Cas. III, Dec. Nr. 592 din 6 Iunie 1928.)

• • •

Accident. — Despăgubiri. — Quantum. — Ghesiune de apreciere. — Dacă poate fi supusă curții de casațiune. (Art. 1294, 1297 c. c. ard.) Despăgubiri. — Capacitate de muncă. — Reducere. — Dacă trebuie ținută în seamă. (Art. 1294, 1297 c. civ. ardeal.) a) Fixarea quantumului daunelor cerute pe temeiul par. 1294, 1295 c. c. a., constă în chestiune de apreciere a instanței de fond, care scapă controlului înaltei Curți. b) Pentru stabilirea daunelor cauzate prin culpa sau neglijența culva, reducerea capacității de muncă a celui vătămat reducere de care trebuie să se țină seamă, este

a se judeca în mod obiectiv fără referire la ocupațiune actuală, care urmează a fi avută în vedere numai la calcularea venitului pierdut. Curtea: Asupra recursului făcut de văduva lui Spirer Ignatie, precum și asupra recursului făcut de Direcțiunea Regiei Monopolurilor Statului, ambele introduse în contra sentinței Nr. 1681/926 a Curții de apel Cluj secția II-a.

Având în vedere că din sentința supusă recursurilor, rezultă că văduva lui Spirer Ignatie, a chemat în judecată Direcțiunea Generală R. M. S. cerând să fie obligată a-i plăti cu titlul de daune lei 618.000 cu procente.

Având în vedere că această acțiune a fost respinsă de Tribunal, iar Curtea de apel, în urma apelului declarat, a reformat sentința Tribunalului și admis acțiunea în sensul că a obligat Direcțiunea R. M. S. să plătească reclamantului 60.780 lei capital, 10% dobânzi dela 8 Aprilie 1925 și cheltueli de judecată 13.000 pentru întâia instanță și 4600 lei pentru apel.

Având în vedere că în sprijinul soluțiunii sale, Curtea de apel stabilește în fapt că reclamanta s'a dus în ziua de 10 Martie 1925 la depozitul regiei Cluj să cumpere produsele aceleia pentru fiica ei, care era debitanța de lutun; că peste șanțul de scurgere din fașa ușei care dă în sala de așteptare, era un podeș care avea un pilot putred rupt și căzută în șanț; că pe ușa de intrarea nu era un afiș care să anunțe că intrarea era oprită, iar pe ușa dela biroul șefului, era unul scris cu litere care însă nu puteau fi citite decât de către cei din sala de așteptare; că, fiind multă lume acolo și reclamanta voind să intre în biroul șefului, a călcat pe podeș, un pilot s'a rupt, scândurile s'au dislocat și ea a căzut cu piciorul între ele fracturându-și osul, din care cauză, a fost nevoită să stea în sanatoriul „Parc” din Cluj dela 9 Martie până la 24 Martie 1925 și se suferă în totul timp de trei luni;

Că în baza cercelării judecătoreștii și a experizei făcută, instanța de fond constată că podeșul era în starea rea; că fapta regiei de a nu fi dat îngrijirea cuvenită, consitue o greșeală imputabilă constând în omisiunea lucrărilor necesare pentru a evita accidentele; că nu i se poate imputa nimic reclamantei din trecerea pe podeș, căci e stabilit că pe acolo avea publicul libera intrare; că chiar dacă ea ar fi sărit, ea nu e în culpă deoarece săritura tot nu surpa podeșul dacă ar fi fost bun; în aceste condițiuni — zice curtea — în baza par. 1924, 1925 c. c. a. direcțiunea trebuia să reprezinte deplina despăgubire.

Referitor la quantumul acestor daune, Curtea admite în prim rând pentru spesele tratamentului medical și onorariul medicului dovedite prin adeverința sanatoriului, suma de 47.070 lei, în al doilea rând, daune morale rezultând din suferințele pe care le fixează la 3000 lei; în al treilea rând daune pentru că nu a putut lucra 90 zile, socotind 120 lei sau în total 10.800 lei echivalentul câștigului unui impiegat; în privința preterțiunii pentru reducerea capacității de muncă, Curtea o respinge arătând că reclamanta neavând o profesiune proprie ci ajutând numai pe fiica ei în comerțul ușor al vânzării pe loc, dintr'o bodegă, nu e de presupus că ar fi su-

ferit vre-o micșorare a câștigului existenței chiar cu reducerea puterei.

Având în vedere că direcțiunea generală R. M. S. prin recursul ce a introdus, susține că în cauză s'a făcut o rea aplicațiune a dreptului material.

Curtea de apel a omis de a se pronunța asupra unui mijloc esențial de epărare și anume: art. 35 legea accelerării pe temeiul căruia s'a cerut anularea apelului, pentru că motivele de apel, ar fi fost depuse peste termenul de 15 zile prevăzut de art. 35.

Considerând că potrivit art. 35 din legea accelerării este exact că apelantul — sub sancțiunea nulității apelului său (art. 37) — trebuie să depună motivele apelului în termen de 15 zile dela comunicarea hotărârei apelate.

Considerând însă că în speșă văduva reclamantă a înaintat apelul motivat la 5 August 1926 deci în termen, întru'cât sentința Tribunalului în contra căreia declarase apel, i-a fost comunicată abia la 6 Septembrie 1926.

Că faptul de a fi înaintat la 29 Septembrie o serie de motive ca o dezvoltare și întregire a motivelor înserate în petițiunea de apel introdusă în termen, nu putea atrage nulitatea apelului ci numai înălțurarea acelor motive.

Că dealtfel, acele motive nici nu au fost știute în seamă de Curtea de apel, întrucât din sentința sa rezultă că a avut în vedere susținerile părților în fașa Tribunalului iar în apel, s'a referit la cele cuprinse în apel.

Că așa dar, omisiunea Curței de apel de a se pronunța asupra acestei chestiuni, nefiind esențială, motivul I de casare urmează a se respinge.

Având în vedere că prin motivul II de casare, direcția R. M. S. invocă violarea art. 1293, 1294, 1295 și 1297 c. c. a. de oarece accidental s'a datorit imprudenței, care n'a fost servită în mod excepțional și cu precădere.

Considerând că în speșă Curtea de apel, apreciind circumstanțele de fapt ale cauzei, ceiace era de suveranul său atribuit — și ajungând la concluziunea că accidentul suferit de reclamantă s'a produs din culpa organelor direcțiunii părâte care nu s'au îngrijit să întreține în bună stare podeșul ce ducea la oficiul său, urmează că în asemenea împrejurări, cu drept cuvânt s'a impus părâtei să repare daunele cauzate reclamantei.

Că așa dar, și acest motiv de casare, fiind nefondat recursul direcțiunii R. M. S. călă a fi respins.

Având în vedere că văduva lui Spirer Ignatie prin recursul său susține prin motivul I de casare că în speșă, Curtea de apel a apreciat în mod greșit daunele morale pentru suferință fixând suma de 3000 lei, că și despăgubirile pentru timpul cât n'a putut lucra greșit au fost apreciat socotindu-i-se 120 lei pe zi când dânsa ceruse și dovedise cu martori. Elisabeta Spirer că dauna era de 10.000—12.000 lei

Considerând că fixarea quantumului daunelor cerute pe temeiul par. 1284 și 1395 c. c. a. consitue o chestiune de apreciere a instanței de fond, care scapă controlului acestei Inalte Curți.

Ca așa dar, din acest punct de vedere, atît motivul I prin care se critică aprecierea Curței de

apel cu privire la stabilirea daunelor morale pentru suferință cât și partea finală a motivului II de casare în legătură cu despăgubirile pentru timpul cât reclamația n'a putut lucra, urmează a fi respinse ca nefondate.

Având în vedere că reclamația prin prima parte a motivului II de casare invoacă violarea par. 1324—1325 c. c. a. deoarece nu i s'a acordat despăgubiri pentru micșorarea capacității de muncă.

Considerând că legiuitorul civil reglementând materia daunelor, pune ca principiu că partea care a suferit o daună, trebuie despăgubită în mod complet de cel care i-a cauzat-o.

Că așa dar, în speță reclamația susținând că din cauza accidentului ce a suferit, capacitatea sa de muncă i-a fost redusă în proporție de 20 la sută și 10 la sută pe timp de cel puțin 10 ani, urmează că în ipoteza când Curtea s'ar fi conștientizat de exactitatea acestei susțineri, era obligată să aprecieze și să acorde daunele cerute fixând quantumul lor în raport cu venitul normal rezultat din munca obișnuită a reclamantei.

Considerând că argumentul că reclamația nu ar avea dreptul la asemenea despăgubiri deoarece nu îndeplinește o profesiune din care să și câștige existența, nu este de natură să exonereze pe părta de obligațiunea de a desdăuna, întrucât pentru stabilirea daunelor cauzate prin culpa sau neglijența altuia, capacitatea de muncă a celui vătămat precum și reducerea capacității de muncă a lui este a se judeca în mod obiectiv fără privire la natura ocupațiunii actuale a vătămatului care este a se lua în vedere numai la calcularea venitului pierdut.

Or, recurența susține că chiar în urma accidentului a transcris brevetul asupra fiicei sale și că azi ajută în tutungeria și bodega fiicei sale unde muncea și muncește și azi, momente suficiente pentru a putea stabili chiar daune concrete rezultate din reducerea capacității de muncă și aceasta cu atât mai mult cu cât situațiunea economică a reclamantei o poate în viitor să și relua ocupațiunea de mai înainte sau a-și căuta o nouă ocupațiunea în afară de căsnicia fiicei sale.

Că astfel fiind, prima parte a motivului III de casare fiind fondată se admite, casându-se deciziunea Curții de apel, numai în această privință.

În consecință se trimite cauza înaintea aceleiași instanțe de apel, pentru o nouă judecare.

Pentru aceste motive Curtea admite recursul.
(Cas. I Decl. No. 25 din 24 Februarie 1928.)

RECENZII

Manualul I. *Curților cu Jurați*. Sub acest modest și cuprinzător titlu — a apărut în ultimul timp un volum ce mi face plăcuta datorie să-l semnalez cercetătorilor de drept. Evenimentul capătă o deosebită semnificație, abia după ce se cunoaște amănuntul, plin de importanță — că lucrarea este întocmită de un președinte al Curții de Casație. — În adevăr, o curioasă tradiție facea la noi ca omul de litere sau știința ca primise o recunoaștere oficială să devină prin însăși acest fapt infructuos. A încetat de mult

intelectualul nostru să mai spere într-o contribuție nouă și rodnică a membrilor Academiei — buntoară.

Instanța noastră supremă ne obișnuise s'o asimilăm și din acest punct de vedere înaltei instituții amintite.

Di. Const. G. Rătescu, președintele Curții de Casație S. II. rupe o tradiție.

Ar fi nu numai lipsit de modestie — dar și inutil să riscăm vre'un calificativ asupra binecunoscutelor sale personalități. Este deasemenea cunoscut, că, același înalt magistrat — a mai publicat, tot în ultimul timp — o lucrare asupra controversatei legi a autentificării actelor.

Cela ce formează caracteristica operii sale este intenția de a pune la îndemâna cercetătorului de drept — magistrat sau avocat — mijlocul sigur și rapid de a găsi soluția cea bună a chestiunii ce i se ridică la un moment dat. — Îndelunga sa practică, l-a autorizat să observe, că, adnotarea textelor confuze sau elastice — este metoda cea mai eficientă pentru realizarea scopului propus.

Ultima lucrare — cuprinde o vastă adnotare a art. 246—405 pr. penală română — nu numai cu jurisprudențele Curții noastre de Casație — dar și cu trimiteri la doctrina și jurisprudența franceză, obârșia menționatele texte.

Materia tratată epuizează procedura în fața Curților cu Jurați, adică secțiunea cea mai delicată a codicelului nostru de procedură penală. Sarcina, în adevăr nu a fost ușoară. Legiuitorul pentru a asigura o cât mai fericită funcționare a instituției juraților — a luat precauțiuni excesive în acest sens: — de unde a rezultat o veșnică discuție asupra alcătuirii listelor cu jurați (ordinari, suplimentari, complementari) — și pentru a remedia răspunsurile semnalate de practică — aceasta materie a suferit succesive modificări — prin decrete — legi și prin legea de organizare judecătorească.

Aceste două preocupări, una, în favoarea acuzatului — garanția unei imparțiale judecări — și a doua, în protejarea societății — o rapidă sau exemplară represivă — au fost mult timp greu de conciliat. Aci a intervenit jurisprudența, pedepzându-i înălturând șicanele ce țineau la tergiversarea soluțiunii pe de altă parte temperând zelul autorității constituite și recunoscând nulitatea virtuale unor formalități substanțiale pe cari legiuitorul neglijase să le înarmeze cu sancțiuni exprese.

Nu este deci de mirare în asemenea situație că verdictele juraților și deciziunile Curților, au format sursa inepuizabilă a recursurilor în Casație.

Principiul înscris în art. 284. (mod. prin D. lege 2899/919) oferă un eloquent exemplu de bogăția jurisprudenței ce s'a grefat pe texte. Adnotarea acestui articol cuprinde 75 de spețe variate — începând cu decizia N. 330 din 14 Iunie 1874 a înaltei Curți până la Dec. No. 3082 din 30 Aprilie 1928 (pag. 41—48 nota 75 și 37). Modul cum acest text este urmărit peste o jumătate de secol în evoluție și expus în 75 de ipostaze juridice diferite furnizează în același timp și un exemplu de modul cum autorii au înțeles să trateze materia. Lucrarea nu se adresează, desigur, studenților — și din acest motiv citări din doctrină nu sunt — trimiteri însă, sub toate articolele impor-

ante sau susceptibile de controverse sunt atât de precise că „manualul“ poate fi utilizat de practicianul cel mai inexperimentat. Tendința de desăvârșire a determinat pe autori să adauge și formulare de cestiuni, de proces verbale de audiențe, de deciziuni, etc. Aceasta bunăvoință, face înadavăr mai utilă lucrarea — îi umbrește însă puțin strălucirea. — Un supliment detașabil. Cu acest cuprins — ar fi fost, cred, de preferat. — Se pare însă că interesul unei bune funcționări a justiției i-a făcut să treacă peste acest, neînsemnat amănunt.

Dl. Rătescu m-ai rupe însă o tradiție. Este prea puțin cunoscută funcționarea intimă a instanței supreme și colaborarea anonimă ce se depune de o categorie aproape necunoscută, de magistrați la elaborarea deciziunilor creatoare de norme juridice. Este vorba de asistenții Curții de Casație.

Președintele Inaltei Curți scoate din anonimul în care își risipește energia colaboratorul său real, dl. N. Pavelescu, consilier de curte de apel pe lângă instanța supremă — și-l alătură — publicând lucrarea de față cu colaborarea acestuia.

Generozitatea cu care Domnia sa și-a alăturat contribuția asistentului său constituie pentru celelalte elemente valoroase ale Curții — dacă nu o satisfacție — în orice caz, nu imbold. O competență discernere materiei ei și o muncă de benedictin este de altfel caracterizarea lucrării.

C. C. Pastia
judecător de instrucție
Cluj

Pâna ce volumul va fi desfăcut prin librării — ne punem bucuros la dispoziția colegilor și dlor avocați — pentru procurarea lui.

C. C. P.

INFORMAȚIUNI

Între 6 și 12 Octombrie 1929 va avea loc în București cel de al doilea Congres Internațional de drept penal, organizat de Asociațiunea Internațională de drept penal și după invitația expresă a grupului român a acestei asociațiuni constituit în comitet care organizează Congresul sub prezența dlui Grigore Junian Ministru Justiției, având alături de dnii profesor Iulian Teodorescu președintele grupului român și a dlor Vicepreședinți I. Ionescu Dolj, V. V. Pella și Al. Oprescu, iar ca secretar general pe dl I. Rădulescu precum și dnii C. Rătescu și Chiselită Consilieri la Casație, Mina Minovici, Traian Pop profesori universitare și un comitet local din București.

Vor lua parte la lucrările acestui Congres pe lângă toți magistrații și juriștii români membri în grupul român al asociațiunei, foarte mulți reprezentanți ai științei penale internaționale și din țară, misiuni străine cum și toți acei ce și-au anunțat înscrierea din rimp contra unei taxe de 50 fr. francezi.

Chestiunile ce vor fi dezbătute în congres:

1. Responsabilitatea penală a persoanelor morale.
2. Aplicarea de judecătorii unui Stat a legilor penale străine.
3. Judecător mic în penal sau judecata penală

în colegiu la Trib unale.

4. Dacă Aso ciașiunile pot prin membrii lor să exercite urmărirea penală.

Congresul se va deschide la București, Duminică 6 Octombrie la ora 10 jum. în Palatul Ateneului printr'o ședință solemnă în prezența Inaltei Regețe și a membrilor guvernului, preșidenția dlui Ministru al Justiției. În aceeași zi banchetul On. Ministrului de Justiție. Luni, Marți și Miercuri dimineașa ședințe în sala de ședința a Senatului. Seara banchete oferte de oficialități, iar Joj, Vineri și Sâmbătă excursii pe Valea Prahovei, Sinaia, Aiud, Alba-Iulia și Cluj.

Discuțiunile asupra chestiunilor ce vor fi dezbătute în acest congres, se vor urma conform unui regulament dinainte alcătuit. Număni nu poate lua parte la ședințe dacă nu are cartă de membru înscris sau a unei invitațiuni a Comitetului de Organizare a Congresului. Limba Congresului este cea franceză. Membrii se vor putea exprima și în alta limbă cu condiția expresă să fi adus și un rezumat în franțuzește ce va fi citit de către unul dintre secretarii congresului.

Tinem a sublinia importanța acestui congres și marea cinste pe care reprezentanții cei mai de seamă ai științei penale mondiale o fac țării noastre.

Rugăm pe toți magistrații și juriști în deosebi din Cluj ca Vineri și Sâmbătă 11 și 12 Octombrie să de atenția cuvenită membrilor străini ai Congresului ce vor fi oaspeții noștri la Cluj luând parte la primirea ce li se cuvine.

În cursul lunii Septembrie a. c. a avut loc la Brașov Congresul anual al avocaților români.

Revista noastră în lipsă de vre-o invitațiune neluând parte, nu putem rezuma măcar chestiunile de principii propuse și discutate de membrii congresului.

În presa cotidiană s'au făcut scurte dări de seamă despre lucrările congresului.

Am putut astfel și noi cunoaște, că un membru marcant al congresului, ocupându-se de mersul treburilor justițiare în Ardeal s'ar fi exprimat nu tocmai măgulitor ce privește competența magistraților de la Curțile de Apel din Ardeal.

Întru cât n'avem discursul în extenso, nu place a crede că astfel de afirmări de s'au făcut și au putut rămâne fără răspuns din partea preșidenței congresului.

Atunci când pionerii justiției românești în Ardeal — am numit în prim rând pe Consilierii Curților de Apel — au muncit aproape un deceniu la românizarea justiției în Ardeal, se știe că românizare s'a făcut de la Curți către judecătorii; au tradus pe românești legile ce au de aplecat însușindu-și cunoașterea și comentarea lor în aplicare; au întronat respectul în justiția română dând exemplu de muncă fără preget îndeplinind rol de multe ori și de Grefieri.

Au ridicat nivelul demnității judecătorilor români cu prețul altător sacrificii bine știute de toți cei ce le cunoaște spiritul de jertfă și abnegare. Ar fi dureros — zicem ca acești înălțători ai instituției justițiare de aci să fi fost astfel prețuiți în al zecelea an de la înfăptuirea unirei tuturor românilor.

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca ghiata
Mai ieftin ca ghiata
Mai sanatos ca ghiata**

Frigul pentru nevoile casnice, comerciale și industriale produs în mod automat pe cale electrică. Pentru demonstrații vă stă cu plăcere la dispoziție

AUZOMECANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanților Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & C^o. S. A. din București

„Auto-Mecanica” S^ocietate Anonimă

Depozit de cauciucuri. Piese de schimb și accesorii **Str. Reg. Marla 10** Telefon 2-16 Cluj

Reprezentanța generală:

Garaje, benzină și ulei. Atelier de reparațiuni **Cal. Dorobanților 18**. Telefon 4-89 Cluj

Leonida & Co. București

Reprezentant al automobilelor

Chevrolet, Cadillac, La Salle, Pontiac și Oakland

renumitele uzini a lui General Motors